

TARAS SHEVCHENKO

10. International Congress on Scientific Research

«РУСЬКА ТРИЙЦЯ»: ДО ПРОБЛЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ "RUTHENIAN TRINITY": TO THE PROBLEM OF NATIONAL IDENTITY

Yablonska Olha

*Ph.D., Professor of the Department of Ukrainian Literature, Faculty of Philology and Journalism
Lesya Ukrainka Volyn National University (Ukraine).*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2200-6978>

АБСТРАКТ

Мета дослідження полягає в актуальності проблеми суспільно-політичного контексту діяльності «Руської трійці». Недержавний статус українців, особливості державної політики Австро-Угорщини на українських землях до і після подій 1848 р., сильні полоністичні впливи, москвофільський рух як проект політичної інвазії Російської імперії, – чинники, що ускладнювали ідентичність західноукраїнської інтелігенції.

Культурно-історичний метод та бачення антиколоніального потенціалу художньої літератури дають підстави проаналізувати діяльність «Руської трійці» в аспекті проблеми національної ідентичності.

Заперечуючи проект Й. Лозинського (1834) про запровадження польського алфавіту в українській мові, М. Шашкевич у брошурі «Азбука і abecadło» (1836) та в рецензії на етнографічну збірку Й. Лозинського «Ruskoje wesile» (1835), опублікованій в альманасі «Русалка Дністрова» (1837), висловив чітку україноцентричну позицію. Художня творчість очільника «Руської трійці» і українською, і польською мовою послідовно демонструє його українську національну ідентичність. Під сильним москвофільським впливом були брати Головацькі, але авторитет М. Шашкевича повернув до свого коріння. Промова Я. Головацького на «Соборі учених руських» у Львові 1848 р. засвідчила високу оцінку української мови, її діалектів. Однак Я. Головацького полонить погодінська теорія російського панславізму, і відомий український письменник, мовознавець, етнограф та фольклорист співпрацюватиме з російською імперією. Після Весни народів (1848), яка забезпечила національним меншинам Габсбурзької імперії право на освіту рідною мовою, І. Вагилевич переходить на полоністичні позиції, ставши редактором тижневика «Дневник руський» (1848). Тоді ж завершиться його діяльність як поета, фольклориста та етнографа.

Проаналізовані творчість «Руської трійці» та соціально-політичний контекст її діяльності демонструють вплив різних чинників на національну ідентичність. Активну позицію у справі збереження українських основ засвідчує переконання М. Шашкевича в Азбучній війні. Однак москвофільство поглинуло українську ідентичність Я. Головацького, а сильні полоністичні впливи – І. Вагилевича.

Ключові слова: історія української літератури, антиколоніальний характер, національна ідентичність, «Руська трійця», Азбучна війна, Весна народів (1848), москвофільський рух.

ABSTRACT

Goal of this research is relevance of social-political context in the activities of the "Ruthenian Trinity". Non-state status of the Ukrainians, special aspects of Austria-Hungary state politics on Ukrainian lands before and after the events of 1848, strong Polish influences, Russophilia as an invasive political project of the Russian Empire – these factors prevented the identification of West Ukrainian intellectuals.

Cultural-historical method and understanding of anticolonial potential of the fiction literature serve as the foundation for analysis of "Ruthenian Trinity's" activities from the point of view of national identity problem.

10. International Congress on Scientific Research

Denying the project of J. Lozynsky (1834) on introduction of Polish alphabet in Ukrainian language, M. Shashkevych expressed clear Ukraine-centric position in his booklet "Azbuka i abecadło" (1836) and in his review of the ethnographic set of works "Ruskoje wesile" (1835) that was published in an almanac "Rusalka Dnistrova" (1837). Creative work of the "Ruthenian Trinity" leader both in Ukrainian and in Polish consistently demonstrates his Ukrainian national identity. Holovatsky brothers were under strong Russophilia influence, but the authority of M. Shashkevych returned them back to their roots. Speech of Y. Holovatsky at the Summit of Ruthenian Scientists in Lviv in 1848 affirmed high appraisal of the Ukrainian language and its dialects. But Y. Holovatsky was attracted by the Pogodin's theory of Russian Pan-Slavism, and famous Ukrainian writer, linguist, ethnographer and folklore specialist would cooperate with Russian Empire. After the Spring of Nations (1848), which gave minorities of the Hapsburg Empire the right for education in their national languages, I. Vahylevych switches to Polish positions and becomes the editor of weekly "Dnevnyk ruskyi" (1848). After that he stops acting as a poet, a folklore specialist and an ethnographer.

The creative work of the "Ruthenian Trinity" and social-political context of its activities demonstrate the influence of different factors on national identity. Active position in terms of saving Ukrainian essence is seen in the position of M. Shashkevych in Alphabet War. But Russophilia devoured Ukrainian identity of Y. Holovatsky, and strong Polish influences – of I. Vahylevych.

Keywords: history of Ukrainian literature, anticolonial character, national identity, "Ruthenian Trinity", Alphabet War, Spring of Nations (1848), Russophilia movement.